

Drosera

Přátelství-
[02.10.2008]
Aktualizováno [03.04.2009]

Drosera L. (1753) -
Rosnatka

Tento rod patří k 150 druhů ale i k mnoha formám a variety. Rosnatky, které jsou stejné jako aldrovandka (Aldrovanda) a mucholap (Dionaea)
patří do čeledi rosnatkovitých (Droseraceae).

OBECNÉ INFORMACE

První známý o druzích rosnatek lze nalézt již ve 12. století. C. Linné popsal rod Drosera v roce 1753. Dále následovaly mnohé studie pohybu listů a vylučování sekretu. Pokusy Charlese Darwina podaly v roce 1875 definitivně důkaz masožravých vlastností druhu D. rotundifolia. Pojmenování rodu pochází z řeckého slova droseros, což znamená pokrytý rosou.

ROZÁŠENÍ

Rosnatka je zastoupena na všech kontinentech v nejřadnějších klimatických oblastech. Nejvíce druhů se nachází v Austrálii. Drosera osídluje nejen tropické oblasti, ale i měrné a chladné, mrazivé regiony.

Rostliny jsou jednoduše rašelino-příslušné s malým obsahem živin, rostou nejčastěji na vlhkých stanovištích, které jsou celoročně nebo aspoň sezónně velmi vlhké. Na základě rozsáhlého rozšíření si tento rod vyvinul celou řadu adaptačních mechanismů. Některé rostliny dokážou za pomoci řadných strategií přežít období sucha. Jihoafrické rosnatky rostoucí v zimě přežívají suchem i letem ve formě oddenku, australské hláznaté rosnatky přežívají pomocí hláznatých, které zatahují hluboko do země. Drobné trpasličí rosnatky tvoří palisty, které je chrání před přílišným horkem a suchem. Druhy rostoucí v měrném podnebí přežívají chladným obdobím ve formě zimovácího pupenu (= hibernacula).

Rosnatky osídluje především otevřená stanoviště a jen málokdy z nich se nachází v lesních a křovinách oblastech (D. prolifera, D. adelae a D. schizandra).

CHARAKTERISTICKÉ RYBY

Druhy tohoto rodu představují rostliny, které tvoří řadu, jsou většinou povrchově rostoucí a svou velikostí sahají od několika milimetrů v průměru (australské trpasličí rosnatky) až k druhům s dlouhými

stonky, které mohou dosahovat v¹/₂ výšky n^ákolika metr^á (australské hl^á-znat^á rosnatky).

Existují druhy rosnatek v r^ázn^ách form^áích a barv^áích s r^ázn^á tvarovan^ámi listy od okrouhl^ách nebo ledvinovit^ách a³/₄ po pr^ásvitn^á nitkovit^á. U druh^á australsk^ách trpaslič^á-ch rosnatek se tvo^á na zač^átku vlhk^áho ro^á-ho období - v p^ád^á- list^á modifikovan^á listy (gemmy), které slou^á k rozmno^áování.

V^át^áina rosnatek tvo^á listovou, t^ásn^á k zemi p^áil^á-há^á- r^á-^áici, n^á které druhy jsou vysloven^á pop^á-nav^ámi rostlinami a ojedinel^ále tvo^á km^á-nek ze star^ách odum^áel^ách list^á.

LAPAC^á•MECHANISMUS

Listy jsou os^ázeny tentakulemi, na jejich^á konci se nach^ázej^á- ^ál^ázy, které tvo^á lapac^á- sliz a tak^á se staraj^á- o tr^áiven^á.

Odr^áen^á- sv^átla a ^áerven^áí barva tentakul^á- l^ák^áí pov^át^áinou mal^á druhy hmyzu. Ko^áist se p^áilep^á- na slizk^á kapi^áky, a kdy^á se sna^á- uniknout, pouze se st^ále v^á-ce obaluje slizem. ^ášlovkem dr^ád^á tentakule vyvolaj^á- pozvoln^á pohyb listu, které^á nav^á-c ob^áti br^án^á- v ^ániku. N^á které druhy dok^á- sv^á tentakule sklonit ke st^áedu listu (D. ^á burmannii, D. glanduligera), a tak uloven^á hmyz dostate^án^á sev^á-t. Tyto tak zvan^á rychl^á tentakule (Hartmeyer 2005) tvo^á zpravidla listov^á r^á-^áice polo^áen^á na zemi, aby tak mohli efektiv^áji lapat hmyz lezouc^á- po zemi.

Vylu^áování tr^ávic^á-ch enzym^á ko^áist n^ásledovn^á rozlo^á-.

KV^áŠT

Kv^áty rosnatek b^ávaj^á- ^áasto otev^áen^á jen n^ákolik m^áílo dn^á. V^át^áina rostlin m^áí b^á-l^á nebo r^á-^á kv^áty. Vz^ácn^áji se lze setkat s kv^áty ^áerven^ámi (D. cistiflora) nebo ^álut^ámi (D. zigzagia, D. citrina). Kv^áty se skl^ádaj^á- zpravidla z p^áti kali^á-ch, p^áti korun^á-ch l^á-stk^á a p^áti ty^á-nek se t^áemi semen^á-ky. Mnoho druh^á tohoto rodu je schopno samoopylen^á.

P^áŠTOV^á•N^á

V^át^áina druh^á rosnatek pot^áebuje velmi sv^átl^á a³/₄ slune^án^á stanovi^á s teplotami od 15^á–35^á ^áC. Druhy z m^á-rn^ách oblast^á- lze p^ástovat po cel^á rok venku. Teploty by m^ály v zim^á z^á-stat m^á-rn^á nad bodem mrazu, i kdy^á sn^áí^á- i m^á-rn^á mraz^á-ky. Tropic^á druhy vy^áaduj^á- vy^áí^á- teploty, které by se m^ály trvale pohybovat nad 20^á ^áC. Hl^á-znat^á a trpaslič^á- rosnatky prosperuj^á- ve sv^ám hlavn^á-m r^á-stov^ám období - v zim^á nej^ápe za teplot mezi 5 a 20^á ^áC.

Vhodn^á substr^áit p^áedstavuje sm^ás ra^áeliny a p^á-sku, ale tak^á ra^áelin^á-k.

P^áda by m^ála b^át st^ále rovnom^árn^á vlhk^áí, s v^ájmkou hl^á-znat^ách rosnatek, u kter^ách mus^á- b^át substr^áit b^áhem letn^á-ho klidu zcela vyschl^á. I n^á které druhy trpaslič^á-ch rosnatek se mohou b^áhem letn^á-ch m^ás^á-c^á zal^ávat jen m^á-rn^á.

V^áječny druhy vy^áaduj^á- konstantn^á z^áí^áenou vzdu^áínou vlhkost.

Rozmno^áování - se prov^ád^á- jak v^ásevem, tak i vegetativ^á-mi metodami jako nap^á. ^á-zky z list^á ^áí ko^áen^á.

Literatura:

Barthlott, W., Porembski, S., Seine, R., Theisen, I. (2004): Karnivoren â€“ Biologie und Kultur Fleischfressender Pflanzen. Verlag Eugen Ulmer.

Braem, Dr. Guido (2002): Fleischfressende Pflanzen â€“ Gattungen und Arten im PortrÃ¤t. Augustus Verlag MÃ¼nchen.

D'Amato, P. (1998): The Savage Garden â€“ Cultivating Carnivorous Plants.

Hartmeyer, S.(2005): Drosera glanduligera â€“ Der Sonnentau mit "Klapp-Tentakeln" Das Taublatt 52, 2005/2: 34â€“38

Hartmeyer, S.(2006): Verborgene Vielfalt: Die Schnelltentakel der Gattung Drosera. Das Taublatt 54, 2006/1: 38â€“49.

Hartmeyer, S.(2006): Drosera hartmeyerorum â€“ Der Sonnentau mit Lichtreflektoren. Das Taublatt 56, 2006/3: 4â€“9.

Labat, J. J. (2003): Fleisch fressende Pflanzen â€“ AuswÃ¤hlen und Pflegen. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.

Lowrie, A. (1998): Carnivorous Plants of Australia â€“ Vol. 1â€“3

Schlauer, J. (2001): D. hartmeyerorum spec. nov. (Droseraceae), a New Sundew in sect. Arachnopus from N-Austral. (2001) Carn. Pl. Newsletter, 30/4: 104â€“106.

Schlosser, E. (2005): Notes on some little known Carnivorous Plants from Madagascar. Carn. Pl. Newsletter, 34 No. 4 (2005): 100â€“105.

Slack, A. (1979): Carnivorous Plants. Reed, London.

T: Josef MolnÃ¡r